

ОДЕСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ

СХВАЛЕНО

рішенням науково-методичної ради ОРІДУ
НАДУ при Президентові України
протокол від 18.03.2020 № 6

СХВАЛЕНО

рішенням вченої ради ОРІДУ НАДУ при
Президентові України
протокол від 09.04.2020 № 246/4-3

ВВЕДЕНО В ДІЮ

наказом директора ОРІДУ НАДУ при
Президентові України
від 27.04.2020 № 55

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Укладачі:

Діденко Т.К., завідувач сектору забезпечення якості освітнього процесу
відділу організації освітнього процесу ОРІДУ НАДУ при Президентові України

Драгомирецька Н.М., доктор наук з державного управління, професор,
професор кафедри гуманітарних та соціально-політичних наук ОРІДУ НАДУ
при Президентові України;

Попов М.П., кандидат наук з державного управління, доцент, перший
заступник директора, доцент кафедри публічного управління та регіоналістики
ОРІДУ НАДУ при Президентові України;

Рецензенти:

Саханенко С.Є., доктор наук з державного управління, професор,
професор кафедри публічного управління та регіоналістики ОРІДУ НАДУ при
Президентові України;

Яцкевич І.В., доктор економічних наук, доцент, професор кафедри
менеджменту організацій ОРІДУ НАДУ при Президентові України.

ЗМІСТ

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	Ошибка! Закладка не определена.
II. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ	Ошибка! Закладка не определена.
III. ЗМІСТ СИЛАБУСУ	Ошибка! Закладка не определена.
IV. СТРУКТУРА СИЛАБУСУ	Ошибка! Закладка не определена.
V. ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ ДО СИЛАБУСУ	Ошибка! Закладка не определена.
VI. ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТА ПЕРІОДИЧНОГО ПЕРЕГЛЯДУ (УДОСКОНАЛЕННЯ) СИЛАБУСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Ошибка! Закладка не определена.
ДОДАТКИ	Ошибка! Закладка не определена.

ПОЛОЖЕННЯ ПРО СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про силабус навчальної дисципліни (далі – Положення) є нормативним документом ОРІДУ НАДУ при Президентіві України (далі – інститут) і визначає порядок розроблення, затвердження, реалізації, моніторингу та перегляду силабусу навчальної дисципліни.

В основу цього Положення покладені сучасні підходи до забезпечення якості вищої освіти, зокрема «Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» (ESG), а також норми Закону України «Про освіту» в редакції від 18.03.2020: ст. 1, ч. 1, пп. 2, 4, 9, 11; ст. 41, ч. 1, ст. 42, ст. 53, ст. 54 та Закону України «Про вищу освіту» в редакції від 16.01.2020: ст. 26, ч. 1, пп. 1, 3, 4, 5, 6; ст. 62, ч. 1, пп. 6, 15, 16, 17, 21; ст. 63, ч. 1, пп. 1, 3.

Підставою для цього Положення також положення інституту щодо внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, організації освітнього процесу, оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

1.2. Силабус навчальної дисципліни (далі – силабус) є стислим описом компоненти освітньої програми, частиною навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін, який містить основні та стислі характеристики дисципліни і має на меті:

- допомогти здобувачеві вищої освіти (далі – здобувач ВО) в організації його навчальної діяльності, формуванні його індивідуальної освітньої траєкторії (у відповідності зі ст. 1, ч. 1, п. 9 Закону України «Про вищу освіту»), а також забезпечує особисту участь здобувача у формуванні його індивідуальної навчальної траєкторії та індивідуального навчального плану (у відповідності зі ст. 62, ч. 1, п. 21 Закону України «Про вищу освіту»);

- продемонструвати здобувачеві ВО побудовану в інституті систему справедливого та об'єктивного оцінювання результатів навчання, повагу людської гідності (ст. 53, ч. 1 Закону «Про освіту»), а також створені для нього умови для здобуття вищої освіти, зокрема щодо: безоплатного забезпечення інформацією для навчання у доступних форматах з використанням технологій; вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом (у відповідності до ст. 62, ч. 1, п. 1, 15, 16, 17 Закону «Про вищу освіту»);

- створити умови для здобувача ВО щодо виконання його освітніх обов'язків, зокрема: виконувати вимоги освітньої програми; індивідуального навчального плану за його наявності; дотримуватись принципу академічної доброчесності; досягти результатів навчання, передбачених стандартом освіти для відповідного рівня освіти; поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватись етичних норм (у відповідності зі ст. 53, ч. 3 Закону «Про освіту», а також ст. 63, ч. 1, п. 3 Закону

«Про вищу освіту»;

- ознайомити здобувача ВО з умовами оцінювання його результатів навчання за умов порушення академічної доброчесності, зокрема: повторне проходження оцінювання з зазначенням видів і форм оцінювання (індивідуальне завдання, контрольний захід, тощо; повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми (у відповідності зі ст. 42, ч. 6 Закону «Про освіту»);

- створити умови для науково-педагогічних працівників інституту щодо: академічної свободи, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну та науково-педагогічну діяльність, вільний вибір форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі та дисципліні з якої складається силабус; а також право на педагогічну ініціативу; висвітлення в силабусі авторства стосовно розроблення та впровадження авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методів і технологій, методів і засобів компетентнісного навчання, а також захисту під час освітнього процесі від будь-яких форм насильства та експлуатації, у тому числі булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою (у відповідності зі ст. 54, ч. 1 Закону «Про освіту»);

- забезпечити виконання науково-педагогічними працівниками зобов'язань, зокрема: виконувати освітню програму для досягнення здобувачами ВО передбачених нею результатів навчання; сприяти розвитку здібностей здобувачів ВО; дотримуватись академічної доброчесності та забезпечувати її дотримання здобувачами освіти в освітньому процесі; дотримуватись педагогічної етики та поважати гідність, права, свободи і законні інтереси всіх учасників освітнього процесу (у відповідності зі ст. 54, ч. 1, 2 Закону «Про освіту»); об'єктивне оцінювання результатів навчання здобувача ВО (у відповідності зі ст. 42, ч. 2, 4 Закону України «Про освіту»); провадження на високому рівні освітньої діяльності; формування особистості; забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності; створення необхідних умов для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і талантів (у відповідності за ст. 26, ч. 1, п. 1, 3, 4, 5, 6 Закону України «Про вищу освіту»).

1.4. Положення є основою для розробки силабусів і містить структуру силабусу навчальної дисципліни.

II. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

2.1. Політика навчальної дисципліни визначається системою вимог, які викладач пред'являє до здобувача ВО при вивченні дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності – сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

2.2. Політика навчальної дисципліни визначається системою вимог, які викладач ставить перед здобувачем ВО у процесі вивчення конкретної дисципліни (включно з політикою академічної доброчесності), яким чином буде сформовано індивідуальну траєкторію кожного здобувача ВО, а також прописано *що, де, коли і як* відбуватиметься під час вивчення дисципліни.

2.3. Вимоги до дисципліни мають стосуватися відвідування занять (неприпустимість пропусків, запізнень, правила щодо зарахування пропущених занять, переваги відвідування і т.ін.); правил поведінки на заняттях (активна участь, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи і ін.); заохочень і стягнень (за що можуть нараховуватися або відніматися бали тощо); прописується сама політика нарахування балів та бонусів (якщо бонуси передбачено); чого очікувати, якщо буде зафіксовано списування.

2.4. Силабус формується на засадах академічної доброчесності – сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

III. ЗМІСТ СИЛАБУСУ

3.1. Силабус – це опис курсу, який готує викладач для здобувача ВО, як узагальнення змісту навчальної дисципліни (яку він викладає) та демонстрація політики дисципліни з формування компетентностей здобувача ВО. Силабус повинен бути коротким і зрозумілим для здобувача ВО, тому його побудова повинна максимально відповідати на запитання що це за навчальна дисципліна і, водночас, відобразити її складові та їх взаємозв'язок. Це документ у якому йдеться яким чином буде сформовано індивідуальну траєкторію кожного здобувача ВО.

3.2. Силабус має три завдання:

3.2.1. Це контракт між викладачем та здобувачем ВО, де зазначено обов'язки обох.

3.2.2. Опис курсу (для його оцінки при виборі дисципліни, при зарахуванні курсу, який вивчався здобувачем ВО у іншому закладі вищої освіти, проходження стажування з відповідного або дотичного дисципліни напряму, проходження окремих курсів з підвищення кваліфікації (за умов сертифікату, зазначених тем та кількості годин) тощо у відповідності з Положенням «Про організацію освітньої діяльності», Положенням «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в інституті» та іншими, визнаними в ОРІДУ НАДУ формами академічної мобільності).

3.2.3. Акредитація ОП (використання у тому числі силабусу для ознайомлення акредитаційної комісії із змістом дисципліни, якими є вимоги до її вивчення та формування компетенцій майбутнього фахівця тощо).

IV. СТРУКТУРА СИЛАБУСУ

4.1. Опис навчальної дисципліни

Опис навчальної дисципліни містить наступні складові: галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень, статус дисципліни, загальні характеристики дисципліни та її навчальне навантаження (курс, семестр, кредити ЄКТС, мова викладання тощо). Зразок оформлення силабусу наведено у *додатку А*.

4.2. Анотація дисципліни та формування конкурентних професійних переваг

В анотації дисципліни обґрунтовується необхідність вивчення саме цієї навчальної дисципліни майбутнім фахівцем та вказує які саме отримані у процесі вивчення дисципліни компетенції сприятимуть формуванню конкурентних професійних переваг на ринку праці у відповідності зі стандартами вищої освіти відповідного рівня, а за їх відсутності у відповідності до Національної рамки кваліфікації. Демонструється місце дисципліни в структурно-логічній схемі освітньої програми: основою / продовження для яких дисциплін вона є (після / чи до яких дисциплін вона викладається); які компетентності є основою для яких дисциплін (у тому числі і вибіркових) і які компетентності з інших дисциплін є основою для даної дисципліни; яким чином сформульовані компетентності сприяють реалізації професійних компетенцій (і яких) або вимог до посад; яким чином/і на яких посадах (професіях) може бути реалізовані сформовані компетенції (з врахуванням можливості професійної мобільності здобувача ВО на ринку праці). Зв'язок дисципліни з подальшим працевлаштуванням має бути чітким і зрозумілим для здобувача ВО.

Пререквізити – дисципліни, що містять знання, уміння й навички, необхідні для освоєння даної дисципліни (на основі яких вивчається ця дисципліна).

Постреквізити – дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння й навички, які здобуваються по завершенню вивчення даної дисципліни, тобто вказати ті навчальні дисципліни, які вивчаються на основі даної дисципліни.

В контексті формування конкурентних переваг зазначається чим ця дисципліна вирізняється з поміж інших подібних програм, у чому її унікальність і доцільність.

У силабусі зміст навчальної дисципліни неодмінно має відповідати структурно-логічній схемі освітньої програми та системі професійно-практичної підготовки здобувача ВО.

Зміст навчальної дисципліни у силабусі визначається у лаконічній формі, відображаючи найбільш привабливі для здобувачів і важливі з точки зору професійно-практичної підготовки теми. Слід особливо підкреслити, що за умов кредитної системи навчання зміст у силабусі навчальної дисципліни є орієнтовною основою для вибору викладача, а для вибіркових дисциплін –

самої дисципліни і викладача. Зміст навчальної дисципліни у силабусі є орієнтиром для здобувача ВО для формування власної індивідуальної траєкторії навчання індивідуального навчального плану.

Викладач формулює зміст навчальної дисципліни з урахуванням її місця в структурно-логічній схемі освітньої програми, а також у відповідності зі змістом пререквізитів та постреквізитів. Викладач має право на створення власної авторської програми з вибором відповідних методів і форм навчання у відповідності зі ст. 54 Закону «Про освіту».

Засвоєння змісту навчальної дисципліни – це набуття здобувачами ВО компетенцій, які мають бути сформовані у ході безпосередньої (аудиторні заняття) або опосередкованої взаємодії з викладачем (самостійна робота (далі – СР), робота з літературою, програмний і мультимедійний супровід тощо).

4.3. Мета викладання дисципліни

Мета вивчення дисципліни формулюється, враховуючи, що це заздалегідь усвідомлений і спланований результат навчальної діяльності здобувача ВО у межах відповідної дисципліни; результат взаємодії викладача та здобувача ВО, що формується у вигляді узагальнених уявлень, відповідно до яких відбираються і співвідносяться завдання і всі інші компоненти освітнього процесу. Тобто, мета це передбачуваний результат навчання.

Мета навчання має бути сформульована таким чином, щоб була можливість виміряти ступінь її досягнення (навчити..., виробити..., сформувати... і т.п.).

4.4. Результати навчання

Результати навчання висвітлюють рівень засвоєння змісту навчальної дисципліни. Це той кінцевий результат або в сучасній термінології компетентності, що повинні бути сформовані під час безпосередньої роботи (аудиторні заняття, СР, або опосередкованої взаємодії з викладачем (робота з навчально-методичною літературою з дисципліни, програмним і мультимедійним супроводом тощо).

Для освітньої компоненти вказуються компетентності, які здобувач ВО отримує під час вивчення дисципліни з урахуванням вимог стандарту вищої освіти спеціальності (за його відсутності – у відповідності до Національної рамки кваліфікації) та відповідної освітньої програми, зокрема:

- загальні компетентності;
- спеціальні (фахові, предметні) компетентності.

У вказаних компетентностях до дисципліни бажано враховувати сучасні вимоги до соціальних навичок (soft skills).

Для дисципліни вибіркової компоненти рекомендується вказати конкретні знання та уміння, які здобувач ВО отримає у процесі її вивчення але також у відповідності зі стандартом вищої освіти, а за його відсутності у відповідності до Національної рамки кваліфікації. Також вказується, які

результати навчання, отримані при вивченні освітньої компоненти, розширюються, деталізуються, удосконалюються тощо (варто чітко вказати у чому саме). Результати вибіркової компоненти мають бути сформульовані таким чином, щоб надати можливість здобувачеві ВО зробити доцільний для нього самого вибір дисципліни і побудувати свою власну індивідуальну траєкторію навчання.

Результати навчання мають бути сформульовані з урахуванням сучасних можливостей мобільності навчання.

Для дисциплін вибіркової компоненти вказуються конкретні знання та уміння, володіння якими суттєво вплине на якість її засвоєння.

4.5. Навчальна логістика дисципліни

У цьому розділі висвітлюються зміст дисципліни, види занять, методи навчання та його форми з орієнтацією на зміст робочої програми навчальної дисципліни. Слід враховувати, що здобувач ВО у ході вивчення дисципліни очікує втілення саме того змісту, який було заявлено на сайті, потім у силабусі та на основі якого врешті зроблено вибір дисципліни.

Формулювання тем повинно не лише викликати інтерес здобувача ВО під час вибору дисципліни, але й мотивувати їх майбутню навчально-пізнавальну діяльність.

За умов кредитної технології навчальні заняття повинні проводитись переважно в активній і творчій формах.

Для кожної теми мають бути зазначені форми навчальної роботи та види навчальних занять (у відповідності до ст. 50 Закону «Про вищу освіту»), які сприятимуть досягненню результатів навчання, наприклад: проблемні і оглядові лекції, активні семінари, лабораторні заняття, дискусії, ділові ігри, кейс-завдання, тренінги, заняття із застосуванням комп'ютерної та телекомунікаційної техніки тощо.

Науково-педагогічні та педагогічні працівники можуть пропонувати ті форми та види навчальних занять, які найбільш сприятимуть досягненню результатів навчання (у відповідності зі ст. 54 Закону «Про освіту»).

Методи навчання, які використовуються на заняттях, повинні істотно відрізнятися від «традиційних» методів і мають бути спрямовані на формування активного сприйняття індивідуальної інформації.

4.6. Інформаційне забезпечення дисципліни

Самостійна робота здобувача ВО є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час. У силабусі висвітлюється, що для різних форм навчання організуються умови для самостійної роботи під час якої здобувач ВО самостійно опановує теми дисципліни. Вказується яким чином це відбувається і в який спосіб. Зазначається, чим забезпечується успішність виконання самостійної роботи здобувача ВО, наприклад: наявність відповідних підручників, навчальних та

методичних посібників, текстів лекцій викладача та власними конспектами лекцій; можливістю скористатися відповідною науковою і періодичною літературою; наявністю електронних ресурсів і сучасних форм навчання, зокрема Prometheus, Google-classroom, Google-sites, Google-disk тощо і дається посилання (лінк) на дисципліну.

Зміст СР визначається програмою дисципліни, методичними матеріалами і завданнями викладача.

При виконанні СР здобувачем ВО необхідно надати йому можливість консультації у викладача (дані про консультації вказуємо у таблиці, де подаємо загальну інформацію про викладача). Очевидно, що при виконанні завдання СР не кожен здобувач ВО буде відчувати потребу в консультативній допомозі викладача, але саму можливість консультації повинно бути передбачено.

4.7. Вимоги до опанування дисципліни та оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів навчання має містити опис умов за яких здобувач ВО буде оцінений. Вимоги до оцінювання мають стосуватися відвідування занять (неприпустимість пропусків, запізнь, правила щодо зарахування пропущених занять, переваги відвідування і т.ін.); правил поведінки на заняттях (активна участь, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи і ін.); заохочень і стягнень (за що можуть нараховуватися або відніматися бали тощо); прописується сама політика нарахування балів та бонусів (якщо бонуси передбачено); чого очікувати, якщо буде зафіксовано списування. Чітко визначаються вимоги до виконання та оцінювання самостійної роботи здобувача ВО. Визначається вага оцінки самостійної роботи у загальній оцінці з дисципліни.

Також мають бути чіткі критерії оцінювання за умов порушення академічної доброчесності, наприклад: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми тощо.

4.8. Форми контролю знань

У силабусі чітко і зрозуміло виокремлюються форми контролю знань. При описі потрібно чітко формулювати зміст поточного і підсумкового контролю.

Поточний контроль успішності здобувача ВО – це систематична перевірка його знань, яка проводиться викладачем на поточних заняттях відповідно до розкладу робочої програми навчальної дисципліни.

Конкретно визначаються методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, читання тексту, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, твір, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація СР; практичний контроль (під час практичних робіт, на практикумах, під час усіх видів

практики); спостереження як метод контролю; тестовий контроль; графічний контроль; програмований контроль; лабораторний контроль; проблемні ситуації тощо.

Підсумковий контроль (семестровий екзамен чи диференційований залік) – контроль навчальних досягнень здобувачів ВО з метою оцінювання якості засвоєння ними програми навчальної дисципліни.

Формою може бути екзамен, комплексний екзамен, екзамен у формі тестування (тестування на паперовому носії із ручною перевіркою, тестування з використанням комп'ютерної техніки), комплексне тестування тощо.

Основні вимоги до контролю знань наведені у положенні про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

У цьому розділі доцільно вказується яким чином буде проводитись оцінювання знань здобувачів ВО за умов мобільності навчання, зокрема вказати як будуть зараховуватись набуті знання у неформальній освіті (тренінги, стажування, курси тощо) з дисципліни загалом або окремої її теми, розділу, модулю.

4.9. Інформація про викладача та профайл дисципліни

Інформація про викладача містить прізвище, ім'я, по батькові; науковий ступінь, вчене звання; посада; контактна інформація; розклад консультацій та посилання на електронний ресурс, де знаходиться навчально-методичне забезпечення цієї дисципліни. Як правило, це сторінка кафедри на сайті інституту, розділ навчально-методична діяльність. За наявності власних лекцій на платформах Google-classroom, Google-sites, Google-disk, Youtube тощо викладач може надати і ці посилання. У електронний формат силабусу можна додати власне фото – це рекомендація західних фахівці для впізнаності здобувачами викладача.

Прізвище, ім'я, по батькові	
Науковий ступінь	
Вчене звання	
Посада	
Контактний телефон	<i>Вкажіть контактний телефон, за яким можна зв'язатися із викладачем у випадку потреби</i>
e-mail:	<i>Вкажіть e-mail, за яким можна зв'язатися із викладачем у випадку потреби</i>
Розклад консультацій	<i>Вказати в які години, коли і де знайти викладача</i>
Профайл викладача	<i>Дайте лінк на профайл викладача, або викладачів курсу (за необхідністю)</i>
Кабінет (кафедри)	

V. ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ ДО СИЛАБУСУ

5.1. До силабусу також готуються матеріали з навчально-методичного забезпечення дисципліни:

Навчальний контент (конспект, розширений план лекцій або презентації).

Питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань.

Завдання (інструменти), тести, кейси тощо для оцінки результатів навчання з даного предмету.

Методичні рекомендації та вказівки щодо опанування дисципліною (підготовка до лекцій, практичних, семінарських занять, самостійної роботи тощо; методологія виконання завдань; методологія підготовки до поточного та підсумкового контролю; методологія організації самостійної роботи тощо).

5.2. У силабусі зазначаються додаткові матеріали з навчально-методичного забезпечення дисципліни, а також посилання на ті ресурси, де можна отримати ці матеріали.

VI. ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТА ПЕРІОДИЧНОГО ПЕРЕГЛЯДУ (УДОСКОНАЛЕННЯ) СИЛАБУСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Проєкт силабусу навчальної дисципліни проходить обговорення серед стейкхолдерів освітнього процесу, розглядається на засіданні кафедри, та схвалюється науково-методичною радою інституту.

Силабус затверджується першим заступником директора, погоджується керівником/членом проєктної групи. Зразок титульної сторінки (у друкованому варіанті) наведено у *додатку Б*.

Розробник силабусу та завідувач кафедри несуть персональну відповідальність за кореляцію силабусу з робочою програмою навчальної дисципліни, навчальним планом та вимогам даного Положення.

6.2. Силабус навчальної дисципліни потрібно щорічно оновлювати в частині всіх компонентів, крім місії (цілей) і програмних навчальних результатів.

6.3. Підставою для оновлення силабусу можуть виступати:

- ініціатива і пропозиції керівника проєктної групи та / або викладачів дисципліни;
- ініціатива здобувачів вищої освіти шляхом звернення до керівника проєктної групи;
- ініціатива роботодавців;
- результати оцінювання знань здобувачів ВО з навчальної дисципліни;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і / або інших ресурсних умов реалізації силабусу;

- результати обов'язкового опитування здобувачів ВО про враження від вивчення початкової дисципліни.

6.4. Загальні технічні вимоги до оформлення силабусу

Кількість сторінок: 3-4 ст.

Шрифт: гарнітура Times New Roman.

Розмір шрифту: 12 друкарських пунктів.

Інтервал: одинарний.

Параметри сторінки: верхнє, нижнє, праве й лїве поле – 2 см.

Нумерація сторінок: зверху сторінки, вирівняна за правим краєм.

Перший заступник директора

М.П. Попов

Зразок оформлення силябусу навчальної дисципліни

	<p align="center">Силябус навчальної дисципліни « _____ »</p> <p>Спеціальність: _____ (шифр та назва)</p> <p>Галузь знань: _____ (шифр та назва)</p> <p>Освітня програма: _____ (назва ОП)</p>
Рівень вищої освіти	
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна <i>обов'язкового</i> / <i>вибіркового</i> компонента
Курс	
Семестр	
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / загальна кількість годин	__ кредити / __ год.
Мова викладання	Українська
Що буде вивчатися (предмет навчання)	<i>(співзвучно з предметом навчання у робочій програмі навчальної дисципліни)</i>
Чому це цікаво / необхідно вивчити (мета)	<i>(співзвучно з метою у робочій програмі навчальної дисципліни)</i>
Чому можна навчитись (результати навчання)	<i>(співзвучно з результатами навчання у робочій програмі навчальної дисципліни)</i>
Як можна користуватись набутими знаннями і вміннями (компетентності)	<i>(співзвучно з компетентностями у робочій програмі навчальної дисципліни; яким чином сформульовані компетентності сприяють реалізації професійних компетенцій (і яких) або вимог до посад; яким чином/і на яких посадах (професіях) може бути реалізовані сформовані компетенції (з врахуванням можливості професійної мобільності здобувача ВО на ринку праці)</i>
Пререквізити	<i>(на основі яких дисциплін вивчається ця дисципліна)</i>
Постреквізити	<i>(вказати ті навчальні дисципліни, які вивчаються на основі даної дисципліни)</i>
Навчальна логістика	<p>Зміст дисципліни: <i>(співзвучно з тематикою у робочій програмі навчальної дисципліни)</i></p> <p>Види занять: <i>лекції, семінарські, практичні</i></p> <p>Методи навчання: <i>навчальна дискусія...</i></p> <p>Форми навчання: <i>очна, дистанційна</i></p>
Інформаційне забезпечення з бібліотечного фонду та репозитарію інституту	<p>Бібліотека інституту:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3. <p>Репозитарій інституту: <i>Посилання на вкладені у репозитарій конспект лекцій,</i></p>

	<i>методичні вказівки та рекомендації, а також наукові статті тощо</i>	
Лінк на дисципліну	<i>Вказується посилання на розроблений електронний курс, розміщений на хмарних носіях та за наявним посиланням на Google Classroom тощо. див. https://...</i>	
Політика навчальної дисципліни, оцінювання результатів навчання та академічна доброчесність	<i>вимоги до відвідування занять (неприпустимість пропусків, запізнь, правила щодо зарахування пропущених занять, переваги відвідування і т.ін.); правил поведінки на заняттях (активна участь, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи і ін.); заохочень і стягнень (за що можуть нараховуватися або відніматися бали тощо); прописується сама політика нарахування балів та бонусів (якщо бонуси передбачено); чого очікувати, якщо буде зафіксовано списування тощо.</i>	
Локація та матеріально-технічне забезпечення	<i>Навчальна аудиторія / комп'ютерний клас Проектор, фліпчарт</i>	
Семестровий контроль	<i>(у вигляді чого проводиться)</i>	
Кафедра	<i>(назва)</i>	
Факультет	<i>(назва)</i>	
Викладач(і)	<i>(фото викладача)</i>	ПІБ
		Науковий ступінь:
		Вчене звання:
		Посада:
		Контактний телефон:
		E-mail: <i>корпоративна ел.пошта</i>
		Розклад консультацій: <i>(вказати в які години, коли і де знайти викладача)</i>
		Профайл викладача: <i>(дайте лінк на профайл викладача, або викладачів курсу (за необхідністю))</i>
Кабінет (кафедри):		

ОДЕСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ

«ПОГОДЖУЮ»

Керівник/член проєктної групи

ПІБ
«__» _____ 202_ р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший заступник директора
ОРІДУ НАДУ при Президентіві України

ПІБ
«__» _____ 202_ р.

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

« _____ »
Шифр та назва за ОПІ

Освітній рівень: бакалаврський / магістерський / освітньо-науковий

Галузь знань: _____

Спеціальність: _____

Освітня програма: _____

Розробник (-и) силябусу: _____
(ПІБ, наук.ст., вчене зв., посада НПП кафедри, що розробив силябус)Силябус затверджено на засіданні
кафедри _____
(назва кафедри)Протокол
від _____ № _____Обговорено та схвалено науково-
методичною радою інститутуПротокол
від _____ № _____

20__ – 20__ навчальний рік